

ННІ „Дніпровський інститут інфраструктури і
транспорту”
Українського державного університету науки і
технологій
Кафедра філософії та українознавства

Протокол № 4

від 20.12.23

**Онлайн-засідання групи забезпечення якості освіти ОНП «Докторів
філософії» третього освітнього рівня спеціальності 033 Філософія**
Платформа Google Meet

Присутні: зав. кафедри, проф. Хміль В.В.; проф. Кривчик Г.Г., проф.
Малівський А.М., проф. Слободянюк М.А., доц. Власова О.П., доц. Ляшенко
І.С., доц. Радкевич Т.О. (сум.), ст. викл. Лагдан С.П., доц. Айтов С.Ш.

Розширений склад групи забезпечення якості:

Чичков А.Г., канд. філос. наук, проф., зав. каф. філософії та українознавства
Українського державного хіміко-технологічного університету;

Шабанова Ю.О., зав. каф. філософії і педагогіки, проф. НТУ «Дніпровська
політехніка», д. філос. н., професор;

Халапсіс О.В., завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, д. філос. н.,
проф.;

Кривчик С.І., методист ради директорів коледжів та технікумів;

Корх О.М., професор кафедри гуманітарної підготовки філософії та митної
ідентифікації культурних цінностей Університету митної справи та фінансів,
д. філос. н.;

О कोरोков В.Б., зав. каф. філософії ДНУ ім. Олесья Гончара, д. філос. н.,
професор

Порядок денний

**Про удосконалення організації навчального процесу стосовно
вибіркових дисциплін третього рівня освіти по спеціальності 033 –
«Філософія», 03 – гуманітарні науки.**

СЛУХАЛИ:

Гаранта ОНП «Філософія» проф. Хміля В.В., який ознайомив присутніх із
структурою та змістом аспірантської освітньої програми «Філософія» на 2023
рік та запропонував висловити свої рекомендації щодо її вдосконалення. Він
висловив думку, що у перші місяці викладання дисциплін у магістрів викладачі
кафедри зіткнулися з непередбаченими труднощами. Філософські дисципліни
як дисципліни викладання для аспірантів є специфічними та складними, тому
розробка передбачає звертання до певних філософських джерел, які є
методологічною основою цих знань. З іншого боку, антропологія як наука
включає в себе велику низку дисциплін, так званих регіональних
антропологій: демографічну, релігійну, психологічну, соціальну тощо. Істотні

труднощі процесу викладання пов'язані з недостатньою кількістю підручників, посібників, методичних рекомендацій, які б охоплювали більшість згаданих дисциплін. Також важливими для магістрантів є ті специфічні філософські науки, які фокусуються на вивченні окремих аспектів людини. Йдеться про них, як про ті предмети дослідження, які дають право філософській антропології бути самостійною наукою (на кшталт логіки, етики, естетики). Як приклад, для дисципліни «Сучасні проблеми філософської антропології» можна рекомендувати 4 посібники українською мовою (Головка, 1997; Сімоняц, 2012; Голубович, 2015; Поправко, 2016), але деякі з них застарілі. За останні 6 років не було видано жодного нового підручника, зарубіжні підручники з зазначеної тематики не перекладаються.

ВИСТУПИЛИ:

Викл. Мірошниченко О.В., стейкхолдер, канд. іст. н., викладач транспортно-економічного коледжу, підтримала та знайшла влучною пропозицію проф. Корха О.М. стосовно досвіду західних навчальних вузів у практику викладання здобувачів другого та третього освітнього рівня освіти.

Проф. Малівський А.М., звернув увагу на те, що в перші місяці навчання магістрів, викладачі зіткнулися з труднощами, з одного боку, спеціальність 033 базується на філософських дисциплінах як методологічній основі, з іншого боку, включає в себе низку регіональних антропологій: демографічну, біологічну, релігійну, психологічну, політичну тощо. Труднощі пов'язані з недостатньою кількістю підручників, посібників в Україні, що понижує якість викладання.

Проф. Корх О.М., стейкхолдер, д. філос. н. кафедри гуманітарної підготовки філософії та митної ідентифікації культурних цінностей Університету митної справи та фінансів, висловив думку, що у розвинених країнах світу для магістрів та аспірантів, як правило, відсутні підручники та посібники. Здобувачі, що належать до більш високого освітнього рівня повинні працювати не з підручниками, а з історичними першоджерелами, сучасними статтями, монографіями та дослідженнями, що закладає основи критичного мислення як підстави для творчого оволодіння предметом. Підручники творчим навичкам не навчають, для цього існують кваліфіковані викладачі, які володіють певними засобами. Корх О.М. висунув конкретну пропозицію: необхідно створити хрестоматію з антропологічними філософськими, психологічними текстами, яка б дала можливість поліфонічно охопити навчальний спектр дисциплін.

Проф. Холапсіс О.В., стейкхолдер, зав. кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, д. філос. н., розвиваючи ідею проф. Корха О.М. висловив думку про те, як ця проблема може бути вирішена. При цьому нагадав, що члени кафедри видають з 2012 року філософський журнал «Антропологічні виміри філософських досліджень» (гол. ред. Хміль В.В.), який має міжнародний статус Web of Science. Була висунута пропозиція, що статті цього часопису доцільно задіяти в навчальному процесі, пропонувати магістрам створювати на базі журналу з одностематичних статей реферати, доповіді, ознайомлювати

магістрантів з сучасною антропологічною проблематикою під час роботи на семінарах.

Доц. Чичков А.Г., стейхолдер, зав. каф. філософії та українознавства УДХТУ, наголосив на важливості вдосконалення методики проведення лекційних та семінарських занять за дистанційною формою навчання. Він звернув увагу на недостатню кількість практичних занять при викладанні гуманітарних дисциплін. Така ситуація торкається не тільки УДУНТу, де кількість лекцій у два рази більша, ніж семінарських занять. У багатьох ВНЗ України на філософських факультетах (Київ, Львів), судячи з виставлених ними програмам в інтернет-мережі, зовсім інше співвідношення лекційних та практичних занять на користь практичних.

Проф. Хміль В.В., зав. кафедри, звернув увагу, що необхідність збільшення годин на практичні заняття марна. У переважній більшості навчальних закладів України продовжуються процеси оптимізації вищої освіти, які пов'язуються в першу чергу зі збільшенням лекційних потоків та зменшенням активних форм навчання в тому числі і практичних. Такі тенденції ведуть до збільшення навантаження для викладачів, що важко сумістити з недостатнім фінансуванням вищої освіти. Особливо в умовах війни ці проблеми дуже важко вирішуються.

Гарант проф. Хміль В.В. висловив подяку усім за плідну дискусію, що визначила конкретні проблеми щодо організації навчального процесу.

УХВАЛИЛИ:

1. Урахувати пропозицію зовнішніх стейкхолдерів проф. Корха О.М. та доц. Чичкова А.Г та створити Хрестоматію з антропологічними філософськими, психологічними текстами за спеціальністю 033 - філософія та розмістити її на платформі Moodle.
2. Урахувати пропозицію зовнішнього стейкхолдера проф. Халапсіса О.В. щодо використання статей журналу «Антропологічні виміри філософських досліджень» у навчальному процесі для магістрантів.
3. Урахувати пропозицію проф. Корха О.М. та магістрантки Адамян А. щодо створення електронної версії «Хрестоматії», електронної бази підручників та «Глосарія» для студентів дистанційної форми навчання, розмістити на платформі Moodle.

Завідувач кафедри
філософії та українознавства
Гарант ОНП «Філософія», проф.

Володимир ХМІЛЬ

Секретар, проф.

Анатолій МАЛІВСЬКИЙ